

شکست جد، در حبان جنگ با انگلستان مه‌سهم به جنگ تباك (1842م) در استانه قرن نوزدهم میلادی، در حالی که سه قرن از تماس و تجارت پرتغالی‌ها با چین می‌گذشت، چندین کشور اروپایی دیگر نیز به تجارت با چین مشغول بودند که مهم‌ترین آن‌ها، انگلستان بود. در نیمه اول این قرن، انگلیسی‌ها با تسلط کامل بر هندوستان و انحصار بازار چین، در شمار قدرت مسلط استعماری آسیا قرار گرفتند. آن‌چه که انگلستان را بیش از دیگران، به توسعه تجارت با چین برمی‌انگیخت، گسترش فعالیت‌های اقتصادی آنان با هند و نواحی مجاور آن بود. از جمله کالاهایی که انگلیسی‌ها به چین وارد می‌کردند تریاک بود. افزایش مصرف تریاک و شمار معتادان چینی، کم‌کم دولت چین را به واکنش واداشت و در نهایت واردات و فروش این ماده مخدر را ممنوع کرد. اما انگلیسی‌ها که به راحتی نمی‌توانستند از این تجارت سودآور چشم‌پوشی کنند، به قاچاق این ماده مهلك ادامه دادند. در این میان دولت چین با قدرت تمام، با قاچاق تریاک مقابله کرد. در عوض، انگلیسی‌ها به بهانه ضبط و مصادره تریاک‌های متعلق به بازرگانان انگلیسی، جنگی را در اول ژوئیه 1839م به راه انداختند که به جنگ تریاک معروف شد. نیروهای متجاوز در نخستین مراحل جنگ، بندر کانتون در جنوب چین را به توپ بستند و سپس بندر تجاری هنگ کنگ را نیز به تصرف خود درآوردند. چینی‌ها پس از تحمل خسارات فراوان در این جنگ، سرانجام به شرایط صلح انگلیس‌گردن نهادند. در نهایت به موجب قراردادی که در 19 ژوئیه سال 1842م بین دو طرف به امضا رسید، بندر مهم هنگ‌کنگ به انگلیس تسلیم گردید و پنج بندر بزرگ چین برای تجارت و رفت و آمد کشتی‌های خارجی آزاد شد. بندر هنگ‌کنگ سرانجام پس از بیش از یک‌صد و پنجاه سال، در اول ژوئیه 1997م به حاکمیت چین بازگشت. (رک: 1 ژوئیه) شهر، از سرهای کشتگان، مناره‌ها، می‌ساخت و یادبودی از قساوت و سنگدلی در یادها می‌گذاشت. در جریان یورش هفت‌ساله تیمور، وی شهر بزرگ بغداد را که در قتل و غارت هلاکوخان مغول در سال 565 ق ویران شده بود تصرف کرد و چون چند سرباز او در آن شهر کشته شده بودند، دستور داد تا هر یک از سربازان او دو سر حاضر کنند و به دنبال آن، قتل عام سختی در بغداد رخ داد و هزاران نفر از کوچک و بزرگ و زن و مرد بی‌گناه، در پنجه‌های قهر سربازان خونخوار تیمور لنگ مبتلا گردیده و کشته شدند. تیمور سرانجام پس از جنایات فراوان و غارت بغداد، آن را همچون ویرانه‌ای ترک کرد.